

Izahaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
za leto . . . 10 K
za leto . . . 8 K

Za Nemčijo K 10.00. — Za Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipoti po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročilu brez doposlane naročnice se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadstr. na levo v tiskarni.
Naročnino in oglasi je plačati
loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo
po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat
16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin, vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za objavo
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 33. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zel.

Kmečko zavarovanje in S. L. S.

Državni zbor že »deluje« nekaj časa, toda ne bogve kako plodonosno. Govori se o bližajočih se krizah, o novi češki opoziciji namni taktiki, o obrambni reformi, o raznih več ali manj bojovnih generalih in ministrih. O tem prihodnjic enkrat. Za nas postaja vedno aktualnejše vprašanje o kmečkem in sploh socialnem zavarovanju.

Kdo se ne spominja klavne vloge, ki so jo v tem vprašanju od nekdanj igrali slovenski klerikalci, ki tako radi govore o kmetu, ki pa ves čas svojega parlamentarnega vpliva tirajo veliko veleposestniško politiko, namesto prave ljudske in kmečke. Veleposestniško namreč v smislu velikih baronskih in škofovskih veleposestev, ne pa onih veleposestev, ki jih imamo v deželi, ki so sicer lepa posestva, toda le boljše kmetije v primeri z veleposestvi kakšnega kneza Schwarzenberga, ki so skoraj tako velika, kakor cela Goriška.

Da si pokličemo v spomin postopanje klerikalcev v tem vprašanju, si oglejmo nekoliko zgodovino takozv. kmečkega zavarovanja, pri čemur nam bo dobro služil članek, ki ga je pred tremi leti prinesel celjski »Narodni dnevnik«:

»Smjer agrarne politike v Avstriji določajo že od nekdanj »kmetije« Schwarzenbergovega in Auerspergovega kalibra. To tudi danes še mi drugače kljub splošni in jednaki volilni pravici, kljub strokovnim in političnim organizacijam, kakor so naša kmečka zveza, S. L. S., nemški nacionalni Bauernbund, nemško klerikalne kmetске zveze itd. Vrhovno vodstvo agrarne politike je prej ko slej v rokali veleposestnikov, kateri imajo v vsem in povsod edino odločilno besedo in proti katerim se srednji in dobri kmetje, med katere spadajo s prav malimi izjemami vsi slovenski kmetje, nikakor ne morejo uveljaviti. Večkrat smo že opozarjali na to, da so interesi malega in srednjega kmeta po-

polnoma drugačni kot pa interesi veleposestnikov, da si celo naravnost nasprotujejo. Pa voditelji naše kmečke zveze, S. L. S. in podobnih edino pravih prijateljev slovenskega kmeta so ljudstvo s svojimi od fevdalnih veleposestnikov si izposojeni mi frazami tako premamili, da jim res verjame, da so duhovniki in njih stranke v istini zagovornice interesov slovenskega kmetijskega stanu. V dokaz svoje ljubezni do kmeta mu ti gospodje naštevajo, koliko rafajzovk in drugih posojilnic so mu ustanovili, koliko mlekarin in drugih gospodarskih zadrug so osnovali, koliko podpor po suhi in po toči poškodovanim so izposlovali na Dunaju. Ne govore pa radi o tem, kako postopajo v parlamentu, ko se pretresajo velika vprašanja, tikajoča setudisrednjih in drobnih kmetov, kakor je nagodba z Ogrsko, skemanje trgovinskih pogodb z drugimi državami itd.

Svojo ljubezen do ogromne večine slovenskega kmeta bodo poslanci kmečke zveze in S. L. S. lahko dejanski pokazali, ko bo treba rešiti vprašanje o socialnem zavarovanju kmetov. Še l. 1908 so bili klerikalni poslanci za to zavarovanje kar vsi v ognju ter so se šivali, kako velike zasluge so si pridobili za to, da je vlada sprejela v zavarovalni načrt tudi kmečki stan. Ko so pa zaskutili, da se kmetom samo zdi, da bijim bilo to zavarovanje predrago, so brejpogojno in brez obotavljanja vrgli svoje prepričanje o njega koristnosti pod klopter so pokorno izjavili, da bodo ubogali svoje volilce in glasovali proti vladni osnovi. Niso pa kmetom razložili ne v čem obstoje dobre in slabe strani vladne osnove, niti kaj naj bi se v načrtu predrugačilo, da bi tudi kmetškemu stanu prinesel one koristi, katere po pravici pričakuje industrijalno delavstvo od njega. In vendar bi »marksistiški« narodni gospodarji S. L. S. ne mogli biti ni tremotek v zadregi, kakšna

reformata naj se izvede, da bude vsem in še posebno kmetiskim delavcem in drobnim kmetom pomagano ter jim omogočeno ne samo po vladnem načrtu predlagano starostno zavarovanje ampak tudi zavarovanje njih vdov in sirot.

Ker sami niso hoteli ali niso znali predlagati potrebne reforme, jim storimo mi to uslugo; morda nam bodo za njo še hvaležni.

Dajte prih.

Pismo iz Putne Sedmograške.

5. marca.

Čenjeni gospod urednik! Vas ljudno prosim za malo prostora v Vašem cenjenem listu, da povem, kako se godi nam delavcem v sedmograških gozdovih. Zalostne so naše razmere in mi delavci v gozdu si s krvavimi žulji služimo vsakdanji kruh. Res težavno je naše delo in nevarno. Drugodi se delavci organizujejo, samo mi delavci v gozdu si ne moremo pomagati. In, res zasluge je lep, ali kaj nam koristi vse to, ker komaj 25 od sto delavcev je srečnih z zaslužkom, drugi si zopet ne morejo nikamor pomagati. In veliko jih pride ob svoje življenje, veliko je tukaj Slovencev in Nemcev, ko pričajo mladi in krepki fantje in tukaj svoje življenje končajo ali se pokvanijo na udih.

Tudi preteklo leto ni nesreča praznovala tukaj; pet oseb je prišlo ob svoje drago življenje in veliko se jih je na udih ponesrečilo.

Kakor sem velikokrat slišal, pri nas na Primorskem, ko pridejo na spomlad podjetniki ljudi nabirat za delo, jim obljubujejo res lep zaslužek: od 5 K 50 v do 7 K na dan. Seveda s takimi obljubami dostikrat tudi premožne fante in močje zmotijo, da svoja domača dela in posestvih pustijo v nemar in gredo za dobrim zaslužkom v Bosno, na Sedmograško in v Romunijo.

Kakor že omenjeno, ako bi se tudi vse te-le svote pošteno plačale, bi še ne bilo naše težko delo in nevarnost preplačana. Ali kaj vse to pomaga, ker se z nami dostikrat grdo ravna. Podjetnik je pogojen z delodajalcem. Redkokedaj se primeri, da mi delavci delodajalca vprašamo glede zasluzka in drugih razmer, ali on nam navadno odgovori: Jaz nimam z Vami ničesar opraviti, jaz sem se dogovoril že s podjetnikom.

Ko gremo na delo v gozd, tedaj ima vse račune podjetnik in par njegovih pajdavev v rokah; in mi delavci oči ranega jutra do poznega večera se trudimo in tako gre naprej, navadno od 7 do 10 mesecev. Ko se delo dovrši, je že mogoče, da navadnemu delavcu so računni neznani in ne ve, kaj mu gre. Dostikrat se pripeti, da so direktorji ali delodajalci in podjetniki v zvezi, in ubogi delavci moramo biti zadovoljni, kakor oni sklenejo.

Torej, pozor, fantje in močje, bodite previdni, pri takih podjetnikih in ne dajte se jim preslepiti. — Pozor!

Delavec v gozdu.

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

Komen, 17. marca 1912. — Te dni so poročali časopisi, da je neki siromak na Kranjskem roma od farovža do farovža in milo prosil, naj bi zvonilo njegovemu umrlemu otroku. Ker ni doma ničesar dosegel, je šel na škofijo v Ljubljano, kjer so ga pa še dobro za nos potegnili. Ker je siromak in ker ne more plačati deleža za nove zvonce, ki jih je naročil bogati celibatar, ni cerkev toliko tolerantna, da bi bili njej reveži, vsaj ob veličastvu smrti približno toliko, kakor bogatini. Nauki Krista dajajo celo prednost siromaku pred bogatinom, dandanes pa polne bisage gor, a revež naj se valja v prahu.

Ne držim na zvonjenje, pa ta slučaj me spominja na zvonjenje v Komnu. Zato vprašam, zakaj ne zvoni k vsem mašam, ki jih opravija kodrolasi čistilec božji tu v

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

»Hladno mi je ...« Je rekla Saša tiho in vzdrgotala po vsem telesu.

Foma se je sredno zasmejal pri zvoku njenega glasu, dvignil je roke ter pohitel naglo, kakor da beži, po splavih proti bregu. Ona je bila mokra in hladna, kakor riba, a njeno dihanje je bilo toplo; žgalo je Fomin vrat in napolnjevalo njegove prsi z bujnim veseljem.

»Utopiti si me hotel?« je govorila ona, krepko se stiskaje k njemu. »Prezgodaj je še ... kajake raje ...«

»Kako si to dobro napravila, je govoril Foma med tekom. «Dekle, kakor fant!«

»No, tudi ti si nisi preslabo izmislil ... čeravno si na videz tako ... miren ...«

»A ti še vedno tulijo, ha-ha!«

»Vrag z njimi. Če utonejo, greva skupaj v Sibirijo, je dejala ženska, kakor bi ga hotela s temi besedami potolažiti in obočiti. Začela se je tresti in trepetanje njenega telesa, katero je Foma zapazil, mu je bilo povod, da je tekel še hitreje.

Z reke so se nesli za njuna kriki in kliči in pomoč. Tam je po mirni vodi, oddaljuje se od brega k struji glavnega toka reke, plaval v somraku majhen otok in na njem so se metale človeške postave semtertje.

Noč se je spuščala nanje.

Osmo poglavje.

Neko nedeljo popoldne je pil Jakov Tarasovič Majakin na domačem vrtu čaj in se razgovarjal s hčerjo. Odpršvi zavratnik srajce in omotavši si vrat z robcem, je sedel na klopi pod streho višnjevega listja, mahal z rokami po zraku, otiraje si pot z obraza ter takorekoč razsipal v zraku svojo naglo govornico.

»Bedak in podlec je takšen človek, ki dovoljuje trebušnu, da gospoduje nad njim! Ali ni ničesar boljšega na svetu, nego pitje in žranje? S čem se moreš ponašati pred ljudmi, ako se vedeš, kakor svinja?«

Starčeve oči so se blestele razdraženo in zlobno, njegove ustnice so se prezirljivo krivile in gube na njegovem temnem obrazu so vztrepetale.

»Da je Fomka moj rodni sin, jaz bil že zučil!«

Igraje se z akacijino vejico, je Ljudmila bolje poslušala očetovo govornje in se ozirala radovedno in z zanimanjem v njegov ogorčeni, tresoči se obraz. Čim starejša je postajala, tem bolj se je izpreminjalo, ne da bi čutila sama, njeno neverno in hladno razmerje do starca. V njegovih besedah se je slišal vse češče isti smisel, ki je bil tudi v knjigah in to jo je podkupovalo za očeta, ker je nehoti sililo deklico, ceniti njegovo živo besedo višje, nego hladne črke knjig. Vedno vglobljen v opravila, vedno spreten in umen, je šel samotno svojo pot, a ona je videla njegovo samotnost, znala je, kako težavna da mu mora biti in njegovi odnošaji k očetu so postajali topleši. Že se je včasih prerekala z očetom; vedno se je zadrževal zaničljivo in porogljivo napram njenim ugovorom, a bil je vsakokrat pozornejši in mehkejši.

»Ko bi mogel ranjki Ignat čitati v časopisih o razuz-

danem življenju svojega sina, — on bi Fomko ubil!« je govoril Majakin, udarjaje s pestjo ob mizo. »Kako so vse opisali? Sramota!«

»Zaslužil si je!« je dejala Ljudovi.

»Ne rečem, da je brez vzroka; Oblajali so ga, kakor je bilo treba ... Kedo se je tako razvnel?«

»Ali vani ni vseeno?« ga je vprašala deklica.

»Zanima me ... Spretno je dotičnik opisal Fomkino vedenje ... Najbrže je sam z njim veseljačil in bil svedok vsi njegovi razuzdanosti ...«

»N-no, on bi pač ne veseljačil s Fomo!« je dejala Ljudovj s prepričanjem in gosto zardela pod vprašujočim očetovim pogledom.

»Glej no! Le-epa znanja imaš, Ljudbka!« je dejal Majakin s strupenim humorjem. »No, kdo je to pisal?«

»Čemu vam je treba vedeti, papa?«

»No, povej!«

Ona ni marala govoriti, a oče je vedno bolj zahteval in njegov glas je postajal vedno bolj suh in srdit. Tedaj ga je nemirno vprašala:

»Ali mu ne boste ničesar storili?«

»Jaz? Jaz mu bom ... glavo odgriznil! Ne-umnica! Kaj mu morem storiti? Oni, namreč ti pisatelji, so prebrisani ljudje in zato so tudi sila, ... sila so, ti vragi! A jaz nisem guverner in tudi on ne more niti roke izvrti, niti jezika zavezati ... Kakor miši so in nas grizejo pomalem in strupiti jih je treba — ne z žveplenkami, marveč z rublji ... da, da! No, kdo je torej?«

»Ali se še spominjate, ko sem hodila v šolo, je zahajal k nam gimnazijec, Ježov, tak črnikašt ...«

»Mhm ... Videl sem ga, seveda! Veim ... On je torej?«

komenski farni perki? Ali je tudi on si-
romak? Mnogi pravijo, da to ne bo res,
če zaleda v pelici, kakor kak angleški
lord. Ali morda ne marate, da bi prišli
hudeje k maši, opazovat njegovo čudno
pretvarjanje pred altarjem? To tudi ne
bo res, ampak vprašamo, ali res
Prihajajo domov ves zaspani — mjav,

Komen, 16. 3. 1912. — (Kako se
vtinjuje klerikalna stranka.) Ob vsaki ve-
selici, ki jo napravijo naprednjaki v Ko-
mnu, delajo nekakšne klerikalne listi, a o
zadnji ne čitane nobeden. Kakor prejšnje,
iztekla je tudi zadnja prav dobro, čerav-
no so v konkurenco prav isti dan prire-
dili pri Obariterjevih klerikalni voditelj
imenitno večerjo in 150 litrov tērana, kjer
se je gostilo vse — zastoj!

Vabili so cer. tečen na okusno pojed-
tino, a izvoljenec je bilo malo. Celo sami
podpredsednik katoliškega izobr. društva,
častitljivi g. Kos ni bil navzoč, in nikoli
so tudi taki, ki sicer radi zastojajo in
prijajo, ali kakor jim rečejo koritarji. Po-
slali so ob 10 z. čer ponje in sam Bunc,
ki je ravno tedaj kot strokovnjak razprav-
ljal, kako rešiti socialno vprašanje, je so-
glašal, da je jako umestno, poklicati jih.
Zgodilo se je, a deputacija je dobila fige.

Zaradi lepše družbe, došle so tudi pu-
nice — cerkvene pevke in naslednjega
dné so pravile njih mamice, da je bilo še
lepše, kakor so jim povedale njih hčerke.
Bilo je vsega, na ostajo in vse »fraj«. Še
»daca« niso plačali, kaj pak! To naj plača
krčmar in še patent zraven.

Kakor zahteva dostojnost, končala
je napredna veselica ob 11 na opomin po-
stnega zvona. Kako pa je bilo tam, čeprav
so bili sami duhovni ne-le prireditelji po-
jedine, ampak tudi navzoči? Še ob 2 po-
pomnoči glasilo se je krščansko devišstvo
po vasi.

Naslednjega dné se je govorilo o
cjoji in razbiti šipi pri neki punici, Tunč
je pa klel.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Sela na Vipavskem. (Kako poslanec
Berbič drži besedo.) Gotovo je še zna-
no cenj. čitateljem, da smo imeli lani pri
nas novo mašo, in sicer jo je pel g. Janko
Pišot. Poslanec Berbič je kot dober člo-
vek pomnil za gostijo svoj vrt, češ, stariši
novomašnika drugače ne bodo imeli pri-
like, kje bi gostijo napravili. Vrt je nam-
reč tik doma novomašnikovih starišev.
Dovoil jim je tudi, naj zid posujejo, ker bo
tako lep ugod s Pišotovega dvorišča na
vrt. Imenitno je bilc pri gostiji, zbrala se
je klerikalna družba in g. poslanec se je
fino zabaval, jedel in pil. Pri najboljšem
razpoloženju pride očetu in bratu novo-
mašnika v glavo misel, prositi g. poslanca,
naj jim proda tam, kjer so zid posuli, ne-
kaj sveta, ker sicer nimajo prostora kam
postaviti gnojišče in svinjak, da jim nam-
reč sosedje ne dovolijo se nikamor zga-
niti. In res jim poslanec obljubi ter seže v
roko, da jim svet proda toliko, kolikor ga
bodo rabili za gnojišče in svinjak. Pa
glejte, kaj se je zgodilo? Obljubi jim je
bil prodati oni svet, ali čez čas se je de-
lal bolj mačnega, dokler jim končno krat-
komalo ni odrekel sveta, da ga jim ne
proda; za noben kup, čeravno se mu ga
drago hoteli plačati. — Vidite, to je mož,
ki drži besedo, katero da; ki izpolni, kar
obljubi. Vipavci, volite ga še za poslanca!

Iz Ribemberga. — (Preprečena velika
nesreča.) »Mlad fantič dol od Polja gre,
veselo bije mu srce, rad bi videl ljubico,
al vsaj njeno suknico.«

Neka ugledna oseba v naši občini bi
bila v preteklem tednu malone postala žr-
tev svojega poklica....

Neznano iz kakega uzroka padla je ta
oseba ob beleni dnevu v jarek vgašenega
vapna. Sreča je hotela, da so bili hrabri
može v bližini, ki so, ne openeč se za
lastno smrtno nevarnost, rešili ponesre-
čenca gotove smrti. Tudi se imamo za-
hvaliti okolnosti, da je temperatura pone-
srečenca presegala ono vgašenega vapna,
ker v nasprotnem slučaju bi bila ob uri,

ko to pišem, cela občina v črnih zasta-
vah....

Enkrat v občinsko napajališče, drugič
v vapnenco — kdo ve, kako se zgodil v
trešči! —

Družba sv. Cirila in Metoda.

Zabavni večer goriske podružnice
družbe sv. Cirila in Metoda bo v soboto
23. t. m. »pri jelenu«. Začetek ob 8. l. pol.

Domache vesti.

Dr. Bogumil Vošnjak, sin znanega
»Seta Slovenskega združenstva« Mihaela
Vošnjaka v Gorici, je imenovan privatni
docentom na zagrebškem vseuč. šču. Tak-
o je slovenska omladina zopet popolnila
število onih znanstvenikov, ki se goreče
pripravljajo na svoj učiteljski poklic za bo-
dočo slovensko univerzo; tako si moramo
mi pripravljati svojo univerzo sami s po-
močjo gostoljubnih bratskih slovenskih
narodov, dokler nima naša vlada denarja
za slovensko univerzo. Mlad mu učenjaku
prav priščno čestitamo na nem njegovem
in našem uspehu.

Dr. Bogumil Vošnjak je rojen l. 1882,
študiral je v Gradcu, Pragi, na Dunaju
(kjer je promoviral), v Heidelbergu in v
Parizu. Kot znanstven. in publicist je re-
voimenovani docent že dolgo znan. Še kot
mladenič je napisal potopis »Zapiski mlade-
ga potnika«, kasneje ruske študije »Na
razsvit« in več znanstvenih esejev v
»Ljubljanskem Zvonu« in »Slovanu«. Nje-
govo čisto znanstveno delo pa je »Ustava
in uprava ilirskih dežel v časa francoske
okupacije«, v katerem delu razmotriva, ka-
ko se je francosko javno pravo recipiralo
med okupacijo in po okupaciji pri naših
kako je koristila ta recepcija namesto za-
starelega upravnega sistema. Delo je izšlo
pred dvema letoma v »Slov. Matici« in je
bilo prevedeno v češčino. »Doma« pa četa
niso razumeli, ker se je bilo dvignilo mnogo
nad nivo površnih »znanstvenih« po-
skusov.

Novoimenovani docent je tudi eden
glavnih ustanoviteljev naše »Veče«, ki je
prinesla iz njegovega peresa obširno raz-
pravo »Uvod v obča načela državnega
nauka« poleg mnogih referatov in ocen
raznih čeških, hrvatskih, slovenskih, fran-
coskih in angleških spisih.

Vkljub svojemu novemu delovanju
bo dr. Vošnjak ostal, kar je bil doslej: Pi-
onir slovenske znanosti, ki ima od njega
še mnogo pričakovanj.

Smrtna kosa. — V tukajšnji bolnišnici
je umrl po kratkem bolehanju v pokojni
nadučitelj g. Jernej Troha, star 66 let. Po-
kojni je bil rojen na Pečinah na Tolmni-
skem ter je služboval v Tržaški okolici in
potem na Štajerskem. Nekaj časa je bival
v Gorici, kjer ga je doletela smrt. Zapušča
3 sinove; jeden je častnik, drugi učitelj,
tretji odvetniški kandidat.

Umrl je v Gorici bivši stotnik-auditor
in notar Jos. Koller, star 76 let.

Vpokojen je na lastno prošnjo c. k.
poštni kontrolor Mihael Kušcer v Trstu.

Tenorist Josip Rijavec priredi svoj
pevski večer v Gorici ne v soboto pred
belo nedeljo, temveč že v sredo, dne 10.
aprila, in sicer v dvorani Trg. Doma.

Pel bo izmed modernih Lajovčeve,
Krkove in Ravnikove skladbe, deloma
še iz rokopisov. — Ravnik je posvetil
pevcu globoko skladbo »Vasovalec«, ki
bo tudi ta večer na vsporedu. Skladba
izide v kratkem v Krekovih »Novih Akor-
dih«.

Na vzporedu hosta tudi klasika slov.
glasbe, naš Schubert. Benj. Ipavec in Ger-
bič.

Radi svojega krasnega tenorja se je
bavil Rijavec že na gimnaziji zelo te-
meljito z glasbo. — Po dovršeni maturi
se je šolal par let pod mojstrom Hubadov
v ljubljanski »Glasb. Matici«, kjer se je
bil učil tudi pevec na dun. dvorni operi,
Betetto.

Lani je prišel na Dunaj; tu je napra-
vil na konservatoriju vzprejemni izpit jako
dobro, da je preskočil par letnikov.

Rijavec ima lep lirčen tenor, ki se
odlikuje po izredni čistosti s fino modri-

lacijo in popolno vokalizacijo. Kdor ga
čuje, ne more prebraviti globoke in origi-
nalne interpretacije, s katero predava, in
lahkote, s katero poje v najvišjih legah.
Obvlada kakor najboljši dosednji teno-
risti dve oktavi. — Tehniko ima že zelo
dovršeno, kar je dosegel z nebrudnimi
vajami.

Občinstvo na dunajskih slovenskih
koncertih ga je pri njegovih nastopih ma-
homa vrljubil.

Vsi mu prorokujejo sijajno bodočnost,
zato se je posvetil zdaj samo petju ter naj-
obširnejši glasbeni in splošni izobrazbi.

Naš tenorist v svojem rojstnem me-
stu očara rojake s svojim petjem. Oblju-
bljeni večer bo lep, poln umetniškega
užitka. F. B.

**Opozarjamo na zabaven večer v so-
boto »pri jelenu«!**

Remuneracije deželniim uradnikom.
Stara navada železnja srca! Deželni gla-
var dr. Pajer in profesor Berbuč sta si
utepla v glavo, da deželni uradniki mo-
rajo dobiti vsako leto remuneracije pa ba-
sta. Odgovarja li to zakonom, je li kaj
denarja v blagajni, ali je kdo vreden
remuneracije ali ne, to je tema gospo-
darske in vsaj tako se je od nekdanj
delo in tako mora biti, če se prav mōvi
odborniki proti tej razvadi na glavō
postavijo.

Na dan sv. Jožefa smo izvedeli, da je
deželni odhor v zadnji seji s **Berbučevim**
glasom dovolil za remuneracije uradnikom
okolo 20.000 K. Nezaslišano! Nekateri
višji uradniki, ki imajo itak masne
plače, so baje dobili zneske po 1200 K
vsaki, nad čemur se tudi nižji urad-
niki opravičeno spodtikajo. Isto tako
se spodtikajo nad dejstvom, da so se
razdelile remuneracije sploh med vse
uradnike, torej tudi takšne, ki niti ne
bivajo v Gorici in ki nimajo s poslovan-
jem deželne zbora prav nič opraviti.
Quo tūto, vprašamo Vas, gospoda Pajer
in Berbuč, ste tudi te remunerirali? Vidi-
mo prof. Berbuča vže naprej, kako — hi-
navsko nasmehljajoč se — odgovarja: Kaj
Vas to briga, mi nismo nobenemu odgo-
vorni! Kaj njega briga revni kmet, ki trpi
bodo, ker nima niti koša kruha, da bi se
otešal; kmet naj le plačuje, samo da se
on očetu Pajerju ne zameri!

V imenu plačujočega ljudstva poziv-
ljamo očeta Pajerja in sodruga mu Berbu-
ča, naj nam pojasnita, na temelju katerih
zakonitih predpisov mereta opravičiti
svoje deželniim financam škodljivo postop-
anje, sicer bomo ukrenili potrebno, da bo-
do moralni krivci brez zakonite podlage
izdani denar povračati!

Na vsak način izjavljamo že dānes, da
je skrajen čas, da zapodimo te stare, sicer
ne razdrzljive prijatelje iz deželne hiše,
ki nimajo poguma, da bi drug drugemu
kaj odrekli in ki vsled tega slabo gospo-
darijo z ljudskim denarjem!

Resnici na ljubo bojarno konstatujemo,
da je glasom naših poizvedb, odborinik
dr. Stepančič glasoval proti predlogu, da
bi se bile dāte remuneracije.

**Podpore za lajšanje bede v Dalmaciji
in Istri.** — Pred dnevi so naznanili listi no-
ve državne podpore za Dalmacijo in Istro.
Ministrski svet je nakazal pol milijona K
Dalmaciji, za Istro pa 765.000 K za nabavo
živil in krmil ter za razne občinske ceste.
Lepo podpira država Istro, Dalmacijo in
Furlanijo. Kdaj le pridejo na vrsto goriški
Slovenci?

Naprednjaki! Širite naše napredne li-
ste! Vsled pastirskega pisma našega prev-
zvišenega nadškofa in kneza se vrši po
deželi zopet velikanska gonja proti na-
prednemu časopisju. Kar divjajo po cer-
kvah in izven njih proti naprednim listom,
zlasti proti »Soči« in »Primorcu«. Tudi mi-
sijoni so in misijonarji kar norijo gonje
proti naprednim časnikom. — Naprednja-
ki! Vaša dolžnost je, odgovoriti na tako
nedostojno lopovski gonjo z agitacijo za
napredne liste. Širite naše liste, »Sočo« in
»Primorca« v vsako hišo!

**K izrednemu vojaškemu naboru v Go-
rici dne 20. t. m.** je pristopilo prostovoljno:
iz goriskega okraja 54 mladeničev; pot-
jenih je bilo 9; iz gradišćanskega okraja
6; potrjen je bil 1; iz tolimskega okraja

25, potrjenih je bilo 10; iz mesta 7; po-
ljona sta bila 2.

Zaplenjena laška zastava. — V gon-
skem gledališču dāte predstave meka laške
družba igrala so opereto »Sultano« v po-
nedeljek. Na koncu nastopijo 4 balerine,
zastavami; med temi je bila jedna laška
zastava. Ko se je prikazala, so navzoč
Lahi živahno plaskali; demonstracija je
bila. Zahtevali so, da naj nastopijo še en
krat. Ali policijski komisar, navzoč pri
predstavi, je zaplenil laško zastavo....
Včerajšnji »Corriere« je bil ves divji rad
tega tako, da je bil zaplenjen.

Poročno zasedanje v Gorici prične za
t. m. Doslej sta določeni dve razpravi in
sicer proti »L' Eco del Littorale«, ki sta
ostali še izza prejšnjega zasedanja. Na vr-
sto pride tudi detomonika Terčičeva.

O Rudolfu Konjčcu so pisali ne-
kateri listi, da bi se uagnila yršiti raz-
prava že pred bližnjo poročno. To je ne-
mogoče, ker prične šele preiskava, ki ne-
gne trajati precej časa. Mogoče pa bo raz-
prava v prihodnjem zasedanju koncem
junija.

Goriška podružnica C. M. D. vabi na
svoj zabavni večer v soboto 23. t. m. »pri
jelenu«.

Praznik sv. Jožefa smo obhajali na
Goriškem kakor druga leta. Tako v mestu,
kakor na deželi. Pokazalo se je že na
Svečnico, da si ljudstvo ne da vzeti praz-
nikov; zato je bil v torek praznik in bil
v ponedeljek 25. t. m. tudi.

Štrajk v Zdravščini. — V tovarni v
Zdravščini so začele včeraj štrajkati ne-
katere delavke, ker jim je podravinski
hotel znižati mezdo za 5%. Ravnatelj jim
je potem povabil, naj se vrnejo na delo.
Dekleta pa zahtevajo povišanje plače ne
znižanje.

Samomor 18 letnega dekleta. — Za-
strupila se je v Furlaniji v Furlaniji 18
letna Katarina Tanlac. Vmrla se je doma
pred 8 dnevi; služila je v Trstu.

Nedelje povzdigujejo sedaj gg. nunci
v pridigah, češ, nedelje so pravi prazniki,
nedelje je postavil Bog, praznike pa cer-
kev. Zato so nedelje več kot prazniki.
Poprej so razlagali pa, da so prazniki vi-
soko nad nedeljami ter da jih moramo ob-
hajati s čišnjem od nečestij. Kakor kaže!
Sedanjji papež odpravlja praznike, zato ne
voljajo dosti; če pride nov papež in po-
pravi, kar se je ta pomotil, bodo razlagali
pa zopet, da so prazniki nad nedeljami.
Ljudstvo je nevoljno in ne gredo mu v
glavo te čudne premembe. Vsekakor se
katoliška cerkev pri ljudstvu ni prikupila
z odpravo praznikov.

Dijaki-vojaki. — Precejšen del dija-
kov iz zadnjih dveh razredov tukajšnjih
srednjih šol se udeležuje raznih vaj pod
vođstvom oficirjev. Včeraj so korakali di-
jaki-vojaki v Panovec, nekateri s puška-
mi, drugi brez pušk. Ko so se vračali jih
je spremljala vojaška godba. Precejšen del
dijakov pa se je odtegnil vojaškemu vež-
banju.

Kdor le more, naj pride v soboto 23.
t. m. na zabaven večer goriske podružni-
ce Ciril-Metodove družbe, ki se bo vršil
»pri jelenu«. Kdor ne more priti, naj se
spomni naše potrebne družbe ter daruje
mal ali velik dar domu na altar!

V Ajdovščini se bodo vršile občinske
volitve jutri v petek 22. in v soboto 23.
t. m.

Ne zoperstavlajte se redarjem! —
38 letni Jos. Persolja iz Smarjnega se je
zoperstavljal občinskemu redarju, ko ga je
hotel aretirati. Izmučnil se mu je iz rok,
zati je redarji in potem še kamenje metal
proti njemu. Sodnija v Gorici je prisodila
Persolji radi tega 3 tedne težke ječe z
jednim postom. — Kako nespametni so ven-
dar ljudje, ko se zoperstavlajo redarjem;
dosežejo je — ječo. Zagrešijo javno nasil-
stvo in pridejo pred sodnijo, ki jih obloži
s težko kaznjico. Koliko mesecev ječe so že
presedeli razni zoperstavlježi brez po-
trebe!

Nemško pismo iz Gorice. — Oddano
je bilo in došlo je v prave roke tako-le na-
slovljeno pismo. N. N. Kräf der Graf der
einen diener sucht mehrfacher Milione
Wohnung weis Brieftröger in Kradischka
Kistenland.

Imate bolečine?

Rumatične, protinske, v zobeh, glavohol? Ali ste se po preplhu ali drugo prehladili? Poskusite vendar bolečine utehniti, lokajši in krepilni
Fullerjev fluid z znamko »Elsa fluid«. Pomaga tudi pri trganju v bedrih, križu in sklepih. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvannjaterica za po-
vatej samo lekarnar Koller v Štubici, Elsa-trg št. 264 (Hrvatsko).

Jejtejeva prisega. — 30. t. m. bomo stihali v Trgovskem domu na koncertu Pevskega in glasbenega društva med drugimi v pničk valičastno skladbo velikega komponista P. H. Sattnerja, Jejtejevo prisego.

Ravnokar razširja skladateljstvo slavo v Ljubljani večkrat peti oratorij, ki je privabil nebrojno ljudi v slov. prestolnico. Reči se mora, da je naša naša in dostojanstvena glasba v P. H. Sattnerju pravega zastopnika. Tudi »Jejtejeva prisega« je skladba resnega, veličastnega značaja. Kdor pozna vsebino pesni, — in skoraj vsak izobraženec zna ta Gregorčičev biser na izust, — se bo čudil, s kako spretnostjo nam slika muzikalčno P. H. Sattner veseli, ki navdaja Žide radi Jejtejeve zmage; je stopnjuje do viška, a takoj na to nam razodeva žalest radi nepremišljene obljube in se končuje z jokom celega naroda nad mesrečo. Omeniti moram nekaj posebno svečanega: slavo Jejteju, ki jo pojemski zbor. Janko umetno je izdelala tudi fuga, ki nam predstavlja boj med Jejtejem in Armoniti. Sploh je skladba polna lepote. Upati je, da počaisti tudi gorško občinstvo velikega mojstra, kakor se spodobi.

Simon in Marija Terčič z Vogrskega, to so stariši detomorilke Josipine Terčičeve, sta bila aretirana, ker sta bila osumljena, da sta pomagala hčeri pri detomoru. Državno pravdnistvo je odstopilo od sodnega postopanja proti njima. Detomorilka pa pride pod poročo že v bližnjem zasledanju.

Z. železniškega mosta pri Gorici se je vrgel v Sočo pretekli teden postarni Fran Devetak iz St. Andreža. Blizu Majnice so ga potegnili iz Soče. Naveličal se je bil mizernega življenja.

Društvo »Klub slov. amater-fotografiov« v Ljubljani javlja vsem svojim članom, da se bo vršil v soboto dne 30. marca t. l. v posebni sobi restavracije »pri zlati ribi« (Stritarjeva ulica) redni občni zbor društva. Vsi p. n. člani društva se najdijo valjito, da se istega zanesljivo udeležijo. Odbor društva »K. S. A. F.«

Podružnica družbe sv. C. in M. v Gorici hoče proslaviti spomin svoje dobrotnice, ranjke gospe Reinhold-Suhadolnik. Zato priredi v soboto 23. t. m. »pri Jejteju« večer njej v spomin. Hvaležnost do blage pokojne dobrotnice nas vabi na ta večer.

Izpuščen je iz preiskovalnega zapora trgovec z dvokolesi Tabaj, o katerem smo poročali, da je bil aretiran, ker je bil osumljen, da je soudeležjen pri manipulacijah aretiranelega trgovca Kraimerja.

Dr. Luzzatto in dr. Bader. — Pri razpravi radi poloma Banke popolare je bil obtožil dr. Luzzatto dr. Baderja, da je on v anonimnem pismu ovadil njega sodnji. Dr. Bader je tožil. Pri okrajni sodnji je bil dr. Luzzatto oproščen obtožbe, češ, da je bil opravičan braniti se kakor je mogel. Druga instanca je potrdila prvo razsodbo.

Dva dečka na krivih potih. — Policiji sta znana 13 letni Aldo Cavallari iz laškega Vidma in 12 letni L. Sauer iz Gorice, ker sta že večkrat kaj ukradla. V ponedeljek zvečer sta vzela laškemu prof. Nagliču daljnogled, vreden 144 K; pobrala sta tudi nekaj drugih reči in onesnažila sobo; potem pa sta šla. Policija ju je hitro prijela.

Obleka in denarja je ukradel v Trziču neki 26 letni Peter Bogoljubič iz Karlovca v vrednosti 170 K. Kradel je in potepal se je okoli Peter Bogoljubič. Okrožna sodnja v Gorici ga je obsodila na 6 tednov težke ječe z dvema postoma. Tačas bo premišljeval, da za človeka, ki se piše Bogoljubič, ni prav nič spodobna tatvina. Ko prestane kazen, ga pošljejo domov.

Da je nevarno grozil in svojemu svaku šipe pobil, zato je bil klican pred okrožno sodnijo v Gorici 51 letni Andrej Pušnar iz Sreznatega. Ali pred sodnijo so bili mnjenja, da kar je storil in govoril, je napravil v pijanosti. Zato je obsojen le na 3 tedne strogega zapora z jednim postom in trdim težiščem.

Solnce mrkne dne 17. aprila t. l. Mrk bo viden tudi pri nas in sicer ob 11 54 dopoldne.

Dež, večer dež. Nad dva meseca že dežuje. Le par dni je bilo lepih vmes. Ako se prikaže solnce, se vse razveseli, toda kratko je veselje, hitro se strnejo zopet deževni oblaki; temno je, rosno, deževno, prav že meznosno. Zadnje dneve je tudi občutno mrzlo.

Danes ponoči je grnelo in se bliskalo; padala je soda. Danes je malo solnca. Dejala se, kakor bi se hotelo zjasniti? — Tako se upeljuje pri nas spomlad 1912.

Padel je pri delu 60 letni zidar Anton Aviljan iz Ogleja ter si zlomil levo roko in se poškodoval nevarno, vsled česar so ga oddali v tukajšnje bolnišnico.

Grofica Christalnig je zgubila lovske — Dasi bi naša ime »Seker«. Pes je bel s črnimi pikami in dolgo dlako. Kdor pripelje psa grofici Christalnig na dom, dobi visoko nagrado.

Sokolski vestnik.

Telovadba ženskega oddelka »Sokola« v Gorici. — Naznanjamo, da je prišla zopet redna telovadba ženskega oddelka, ki se vrši vsaki torek in soboto od 8—9 ure zvečer v društveni telovadnici v ulici sv. Ivana št. 7. Prva vaja se vrši v soboto dne 23. t. m. in objednem tudi vpisovanje novih telovadk. Želeti bi bilo, da se temu povabilu odzove čim večje število gorškega ženstva. Sprejema se telovadke od 15. leta dalje. Na zdar! Vaiditeljski zbor gorškega »Sokola«.

Zlet II. okrožja Gš. S. Z. v St. Andrež. — Dne 12. maja se vrši zlet II. okrožja Gš. S. Z. v St. Andrež. Opozarjamo brate, naj čimprej prijavijo število članov v kroju, telovadcev in telovadk za proste vaje in vrst na porodju, da nam bo mogoče sestaviti načrt cele prireditve. Dolžnost je društev, spadajočih v okrožje, da se zleta ne le udeležijo v krojih, ampak tudi da nastopijo v čim večjem številu in kar najbolj častno, kakor zahteva od njih sokolska disciplina in čast. Na javnih nastopih pokaže Sokol, kaj more in kaj se je naučil z vstrajnostjo in pridnostjo, tam stopi pred občinstvo in pred sodbo javnosti. Na nas je, da ta sodba ne bo slaba in rečastna! Bratje na delo! — Na zdar!

Telovadno društvo »Sokol« v Dornbergu naznanja, da je izvoljen na občnem zboru dne 10. marca t. l. sledeči odbor: Hrabroslav Vodopivec, učitelj, starosta; Rudolf Luznik, podstarosta; Jožef Šinigoj, blagajnik; Albert Šinigoj, tajnik; Ivan Berce, Franc Vodopivec, Jožef Vodopivec, odborniki; namestniki: Juri Mozetič, Jožef Mozetič; Pregledovalci računov: Aleksander Zorž, Jožef Vodopivec. Načelnik: Vodopivec Franc.

Prvaški Sokol bo imel v nedeljo dne 24. t. m. v Sokolskem Domu ob 3 1/2 uri popoldne nadaljnje predavanje. Na zdar! Odbor.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Na trg sv. Jelerja. — Na trg sv. Jelerja je bilo na živinskem trgu 625 glav goveje živine, 650 prešičev, 28 konj. — Krompirja je bilo 130 vozov, vozov z vrkami 20 in 35 vozov lesa.

Zveza narodnih društev.

Bralno-pevsko društvo »Stanjel« v Stanjelu bo imelo veliko spomladansko veselico z bogatim vsprejemom dne 28. aprila t. l. Toliko na znanje bližnjim bratskim društvom. Vspored se pravočasno objavi.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V. seji 19. t. m. je finančni minister Zaleski predložil zakonski načrt o odpravi sedanje male loterije in o uvedbi razredne loterije. V svojem govoru je minister poudarjal, da je sedanja loterija ljudskemu blagostanju nevarna.

Mala loterija je bila ustanovljena l. 1752., v državno režijo je bila sprejeta l. 1788., in svojo sedanjo organizacijo je dobila pred 99 leti. Odkar imamo ustavo, se je parlament boril proti loteriji, a vlada se ni mogla udati, ker dohodkov iz loterije ni mogla pogrešati. Igranje v loteriji narasča posebno v zadnjih štiri letih. Za leto 1912 je čisti dobiček države iz loterije proračunan na 17 1/2 milijonov kron, a po uspehu l. 1911. ga je za prihodnje leto dosti višje proračunati. Država ne more pogrešati dobička iz loterije, hoče pa sedanjo loterijo polagoma nadomestiti v razredno loterijo, kakor jo imajo na Nemškem. V bistvu je razredna loterija uvedba, pri kateri se od igralcev plačani denar pri več

vlečenih razdeli tistim, ki zadenajo. Navadno je pet do šest vlečenj in so največji dobički določeni za zadnje vlečenje. Pri razredni loteriji ne igra država s tistimi, ki stavijo v loterijo, nego le urejajo celo stvar, pri sedanji loteriji pa gre pravzaprav za stavbo med državo in igralcem. Daje se pri razredni loteriji le dvakrat na leto stavi, pri sedanji pa vsak teden. Glavni nagib, da ljudje v sedanjo loterijo stavijo, je praznoverstvo; pri razredni loteriji je izbira številke jako omejena in ne igra fantazija pri tej izbiri nobene vloge. Končno je tudi to dobro, da je vsled primeroma visoke cene srečk le ljudem, ki imajo nekaj denarja, mogoče igrati v razredni loteriji, sedaj je pa lahko staviti že 10 vinarjev, kar premore vsak dinar. V začetku bomo imeli dve loteriji, sedanjo in novo. Čim več bo razredna loterija nesla, toliko bolj se bo omejevala stara loterija na ta način, da se bo zviševal minimalni znesek, ki ga je mogoče staviti. Ko bo razredna loterija dala 20 milijonov dobička na leto, bo sedanja loterija sploh nehala.

Potem se je razpravljalo o brambnem zakonu. Prvi je govoril posl. **Biankini**, opozarjajoč na krivico, ki se s tem zakonom zgodi Dalmatincem. Največja dobnota tega zakona bo dveletno službovanje, a Dalmatinci tega ne bodo doležni, ker jih vse silijo služiti v mornarici, za katero ostane štiriletno službovanje. Dolga vojaška služba je eden glavnih vzrokov izseljevanja in obubožanja Dalmacije. V Dalmaciji so okraji, kjer sploh ne dobe nič rekrutov, ker vsi zbeže v Ameriko. Treba je aktivno službovanje v mornarici znižati vsaj na tri leta in da se četrto leto službovanja pri vojni mornarici toliko plača, kolikor bi zaslužili pri trgovski mornarici. Pravično bi bilo, da se kontingent za vojno mornarico razdeli na avse kronovine. Pri mornarici Hrvatov ne morejo pogrešati za nižje službe, višje službe pa dobe samo Nemci in Madžari. Sploh se godi Hrvatom in Jugoslovanom slabo kar se tiče oficirjev pri armadi in domobrancih. Grajal je tudi, da po novem brambnem zakonu hrvatski domobranec popolnoma izginejo.

Posl. **Pogačnik** se je izrekel zoper dualizem, češ, čim dlje bo trajal, toliko nevarnejši bo za dinastijo in za državo. Govornik se je potem bavil o resoluciji, zaradi katere je padlo ogrsko ministerstvo, in hvalil vojnega ministra Aulfenberga, da se je tej resoluciji vprl. V imenu klerikalcev je govornik izjavil, da so za rešitev sedanjega brambnega zakona, a če bi bilo to iz kakršnihkoli vzrokov nemogoče, bo do glasovali tudi za vsak provizorij, a s pogojem, da se stvar ne spremeni v politikum in ne postane brambni zakon kupčijska stvar in se ne bo zamenjal za kake ministerske portfelje ali druge politične vrednote.

Govorili so še nekateri govorniki. Koncem se je divjak **Breiter** zahteval, naj predsednik izposluje, da bodo ministri posredovali pri članih cesarske hiše v zadevi evharističnega kongresa. Cesar in prestolonaslednik se hočeta tega kongresa udeležiti, nadvovodinje so v odboru, a kongres bo politična prireditev.

V včerajšnji seji je prišlo do ostrga spopada med domobranskim ministrom Georgijem in poslancem Klofačem. Ta je bil namreč v svojem govoru ostro prijel dva višja oficirja, ki sta se nekoč pri neki češki slavnosti javno morčevala iz češkega naroda, ter je imenoval to početje oficirjev pobalinsko. Geongi je ves razburjen zavračal te napade, ter trdil, da telegrafično odrejena preiskava ni dognala ničesar tega, kar je trdil Klofač. Nato se je ta oglašil k besedi in na podlagi pisanih dokazov in izpovedi prič dokazal, da sta omenjena dva oficirja blatila češki narod, izjavil pa je tudi, da vstaja kljub odgovoru ministra Georgija pri svoji trditvi ter ne prekliče ničesar.

Shod za žensko volilno pravico. — Na Dunaju se je vršil v nedeljo prvi avstrijski shod za žensko volilno pravico. Udeležile so se ga zastopnice ženskih društev v Brnu, Goricali, Jaszu, Krakovu, Ljubljani, Lvovu, Novem Sandecu, Opavi in Dunaju. Za Slovensko žensko društvo sta se udeležili shoda gospe dr. Ferjančičeva in dr. Prijateljeva. Konferenca zastopnic, ki se je vršila dopoldne v restavraciji Riedhof, je sklenila zahtevati splošno enako in direktno aktivno in pasivno volilno pravico za vse zastope. vendar

naj bo prepuščeno ženskimi organizacijam posameznih dežel, da se potegnijo za volilno v deželni zbor in v občinski svet vsakokrat za tako obliko, ki se jim zdi primerna.

Zvečer se je vršil v slavnostni dvorani zadruga pekov velik shod, ki se ga je udeležilo več sto žensk in med drugimi gosti tudi poslanec dr. Omer in občinski svetnik dr. Domn. (Predsedovala je shodu gospa Herzfeldler (Dunaj), referirale pa so gospe Bujwidova (Krakov), Ferjančičeva (Ljubljana), Dulembianka (Lvov), Gerzabekova (Krakov), Sinaiberger (Brno), Warmiczekova (Opava), Schwarzova in Urbanova (Dunaj).

Končno je bila soglasno sprejeta resolucija: Zastopniki komiteja za žensko volilno pravico raznih dežel in narodnosti Avstrije protestirajo proti nadaljni izključitvi žena od političnega, zakonodajnega in administrativnega delovanja države ter zahtevajo za vse žentstvo aktivno in pasivno volilno pravico za parlament.

V Pragi se je vršil istočasno shod čeških žen, kjer je bila tudi sprejeta resolucija enake vsebine z ozirom na češki deželni zbor.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Italija začne najenergičnejšo akcijo proti Turčiji? — Dogovor med Italijo in Rusijo?

Ker je Turčija oficijelno izjavila, da so mirovni pogoji, kakor jih je formulirala Italija, absolutno nesprejemljivi in ker v Tripolisu ni mogoče doseči uspehov, izjavljajo merodajni krogi, da začne Italija v par dneh ne le najenergičnejšo, ampak naravnost silovito akcijo proti Turčiji, da jo k takojšnjemu miru prisili. Baje obstoja v tem oziru dogovor med Italijo in Rusijo. Za napetost mednarodnega položaja je tudi značilno, da oficijozna »Tribuna« polemizira s Francijo, češ, da ta sedaj more priznati aneksije Tripolisa, dočim se v Maroku po svoje šopiri.

Razne vesti.

Slov. akad. društvo »Ilirija« v Pragi si je izvolilo na petem občnem zboru sledeči odbor: predsednik: iur. Vane Račej, podpredsednik: pharm. Fedor Gradišnik, tajnik: iur. Mirko Gonišek, blagajnik: iur. Ivan Merohavič, gospodar: pharm. Dragotin Ostan, knjižničar: iur. Fran Račej, arhivar: med. Zvonko Janežič, preglednik: iur. Milan Makar in iur. Ivan Volčič.

Odbor akad. tel. društva »Triglav« v Gradcu za letni tečaj 1912. se je konstituiral sledeče: predsednik: cand. iur. Franc Hrašovec, podpredsednik: stud. med. Vilko Marin, tajnik: cand. pharm. Janiko Koritzky, blagajnik: tehnik Vladimir Mikuš, knjižničar: stud. med. Bogdan Novak, gospodar: stud. iur. Anton Gruber, odborov namestnik: tehnik Franc Legat, revizorja: cand. med. Anton Hrovat, cand. med. Josip Majcen.

V Pulju. — Okrajni glavar Gorizzutti je imenovan definitivnim vladnim komisarjem za občino Puljo. Kakor člani s posvetovalnim glasom, ki jim torej ne pripada pravica glasovanja, so pridelnjeni vladnemu komisariju Gorizzuttiju: Dr. Bosi, zdravnik, dr. Baseggio, odvetnik in Fabro Quirino od italijanske strani, obrtni inšpektor Pellegrini kakor državni uradnik; blagajnik tukajšnje posojilnice Stihovič od hrvatske strani; Lurussi od socialnodemokratske strani ter mornariški komisar Lovisoni in inženir Ritenauer od strani vojne mornarice.

Namestništvo je imenovalo barona Gorizzuttija in druge svetovalne člane v dogovoru z deželnim odborom v Poreču.

Dreadnought »Tegetthoff« so spustili danes dopoldne v Trstu v morje. Navzočih je bilo več najvojvod in nadvojvodini, razni poslanci itd.; prisostvovala je tudi vojna mornarica, admiral, generali itd.

Stavka na Angleškem. — Premogarij pretresajo zakonski načrt o minimalni plači. V ponedeljek preneha štrajk. V več distriktih je prišlo do demonstracij proti neorganiziranim delavcem, ker so začeli delati. — V Nemčiji stavka ponahuje; na Češkem stavka v Mostu 3300 delavcev.

Nesreča na morju. — Včera ponoči je pri Pulju zadel parnik »Bosnia« ob tender vojne mornarice. Strojni podčastnik Španjol z Reke je ubit, mornarji Šinigoj, Kliršl in drugi so ranjeni.